

Det är en stor utmaning för många föreningar att ha en verksamhet som är relevant både i dag och i framtiden. För att föreningen ska kunna utvecklas måste det finnas personer som driver den utvecklingen.

Valberedning – föreningens allra viktigaste organ

Alla föreningar bygger på att det finns medlemmar; utan medlemmarna så finns ingen förening. Vi är därför övertygade om att ideella föreningar bör representera alla medlemmar.

Alla medlemmar bör ha en möjlighet att påverka föreningen och bör på något sätt ha en möjlighet att göra sin röst hörd. Valberedningens uppgift är att hitta personer som kan leda föreningen. Därför har valberedningen mycket makt.

Det är valberedningen som förbereder valen till föreningens alla förtroendeuppdrag och presenterar förslag på kandidater – ett förslag som ofta står helt oemotsagt. Vi anser därför att valberedningen är föreningens viktigaste organ. Därför har vi skrivit en bok om just valberedningens uppdrag och process.

Med en aktiv valberedning kan föreningen nå nya personer och utvecklas i takt med samtiden. Vi tycker inte att det bara ska vara en viss typ av erfarenheter som premieras och det kan vara särskilt viktigt att låta medlemmar som är nya i föreningen tidigt få en chans att påverka. Ofta är det de nya medlemmarna som kan ha ett ”utifrånperspektiv”. Nya medlemmar kan också komma med värdefulla inspel kring varför hen valt att bli medlem och engagera sig i föreningen.

För att hitta förtroendevalda som bidrar med nya perspektiv som gynnar föreningens utveckling rekommenderar vi att valberedningen

” Det är viktigare att fundera på vilka utmaningar som föreningen står inför framöver och fundera kring vilka egenskaper som krävs för att möta dessa utmaningar.”

jobbar kompetensbaserat. Kompetens bildas när vi kombinerar en erfarenhet av att göra något med en sakkunskap så att dessa kunskaper och erfarenheter kan användas även i andra sammanhang. Kunskapen och erfarenheten måste även kombineras med en vilja att utföra uppdraget och att det finns ett förtroende för att personen kan utföra uppdraget för att det ska bildas en kompetens.

Ordet ”kompetens” är därför en sammansättning av: erfarenhet, kunskap, vilja och förtroende. En valberedning som arbetar kompetensbaserat undviker att normer styr deras valberedningsprocess. Med andra ord så utmanas bilden av vem som är bäst lämpad för att vara förtroendevald. Magkänslan får mindre betydelse och vi bereder

ENKÄT

VI FRÅGADE NÅGRA PERSONER OM HUR DE BÖRjade I BYGDEGÅRDSRÖRELSEN OCH BLEV INVALDA I STYRELSEN.

Alexandra Teclé

– Jag blev aktiv då min idrottsförening var medlem i Jakobsbergs Gård och valberedningen sökte unga personer som ville vara med och göra gården mer tillgänglig för en yngre målgrupp. Det som triggade mig var möjligheten att vara med från idé till handling och skapa en samlingsplats där man möts över generationsgränserna.

Alf Olsson

– När jag flyttade till Dingtuna blev jag intresserad av verksamheten i bygdegården (jag är född och uppväxt i socknen) och deltog på årsmötena. Så småningom lade valberedningen märke till mitt intresse och jag blev invald i styrelsen.

Maria Eilertsen

– Jag blev upprörd av en valberedare i ett skede när min bys samlingslokal var nära att säljas som bostad. Då räddade jag och några eldsjälar Majskansen som i dag är en bygdegård som används både till möten, vinterkafé och bröllopsfester.

**Anna Bergkvist
Josefine Qvarfordt.**

Foto: Pressbild

ett val baserat på kompetens snarare än att bara hitta en ny version av den som lämnar sitt uppdrag. Det är viktigare att fundera på vilka utmaningar som föreningen står inför framöver och fundera kring vilka egenskaper som krävs för att möta dessa utmaningar. Det blir ett mer strategiskt och långsiktigt hållbart valberedningsarbete.

En förening som verkligen vill åstadkomma något måste jobba strategiskt med vilka personer det är som driver och företräder arbetet. Det handlar dels om att vidga bilden om vem som kan driva och företräda era frågor för att alla medlemmar ska vara inkluderade, och dels om att verkligen hitta de personerna som är bäst lämpade för att ta tag i föreningens framtida utmaningar.

ANNA BERGKVIST

JOSEFINE QVARFORDT

Hur går det till?

Kortfattat går den kompetensbaserade valberedningsmetoden ut på att valberedningen definierar vad som krävs i förtroendeuppdragen.

Utifrån detta kan valberedningen göra en kompetensprofil som anger vilka kompetenser som det färdiga förslaget kommer att kräva.

Nästa steg är att hitta de personerna som har dessa kompetenser. Här behöver valberedningen leta efter personer som uppfyller kompetensprofilen och beskriva uppdragen utifrån densamma.

Efter det ska ett urval ske genom exempelvis intervjuer som även de utgår ifrån kompetensprofilerna. Frågorna utformas för att få reda på om kandidaterna har de kompetenser som ni letar efter. En

intervju som bygger på kompetensbaserade frågor undersöker hur en person tagit sig an vissa problem tidigare i livet.

Efter urvalsprocessen ska kompetenserna matchas mot er kompetensprofil och till sist ska ett förslag sättas samman.

Hur varje steg går till skriver vi mer om i vår bok ”Ordning och bereda”.

I boken presenterar vi även en årscykel där hela processen för ett valberedningsarbete beskrivs i detalj. Genom årscykel får läsaren möjlighet att följa med under ett helt verksamhetsår – från att uppdraget definieras till dess att arbetet överlämnas till efterträdarna.

ANNA BERGKVIST

JOSEFINE QVARFORDT

TIPS

Våra bästa tips för dig som sitter i en valberedning:

- » Ta reda på vad föreningen har för mål.
- » Se till att inte vara ensam valberedare utan att ni är minst två så ni gemensamt kan enas om en kompetensprofil för de poster som ni ska ge förslag på – det är alltid roligare och mer givande att vara flera!
- » Våga utmana era medlemmar i deras syn på vem som ska vara förtroendevald i er organisation.
- » Gör en plan över er mandatperiod.

My Fransson

–Jag blev ordförande i Skålbo bygdegård som 21-åring efter ett ultimatum från min pappa, som var vice ordförande i föreningen: ”Gå med och påverka föreningen eller så lägger vi ner”. Då var valet enkelt. Det var så det fungerade i föreningen sedan några år tillbaka – att styrelsen själv rekryterade nya ledamöter och funktionärer till föreningen.

Ulla Johanson

–Jag tyckte att det var trist att Vadsbro Blacksta föreningssgårds amatörteaterförening serverade köpta kakor till sina föreställningar så jag erbjöd mig att baka. Året därpå bakade jag 2 000 småkakor hemma i mitt eget kök. Jag hamnade i teaterföreningens styrelse och sedan gick jag vidare till föreningssgårdens styrelse. Jag tror att valet föll på mig för att jag drog igång en massa ny verksamhet och var glad och positiv. Jag blev föreningssgårdens första kvinnliga ordförande.

